dnro 169/10.02.02/2025
LIITE-BILAGA 4
TEKL-TEKN 27.11.2025/§ 45

Heilu

16.4.2025

LOVIISA

Jokiniemi

Aurinkovoimapuiston suunnittelualueen arkeologinen tarkkuusinventointi 2025

Tilaaja:
3Flash Finland Oy

Toteuttaja:
Heilu Oy

LOVIISA Jokiniemi

Aurinkovoimapuiston suunnittelualueen arkeologinen tarkkuusinventointi 2025

Tiivistelmä

Heilu Oy teki Loviisan Jokiniemeen suunnitellun aurinkovoima-alueen arkeologisen tarkkuusinventoinnin huhtikuussa 2025. Alueelta tunnettiin yksi kivikautinen asuinpaikka, pronssikautiseksi määritelty irtolöytöpaikka ja historiallisen ajan kylänpaikka ennen inventointia. Lisäksi hankealueen lähistöltä on tehty kivikautisia irtolöytöjä.

Maastotöiden aikana tunnetut kohteet tarkastettiin ja esihistorialliselle asutukselle sopivia maastonkohtia koekuopitettiin. Maasto alueella on pääosin hyvin kivikkoista, ja hiekkaisia muinaisia rantatörmiä on vain tilan länsipuolisen metsäsaarekkeen eteläosassa ja tilan itäpuolisella pellolla. Runsaasta koekuopituksesta huolimatta esihistoriallisia asuinpaikkoja ei havaittu. Maastotöiden aikana havaittiin yksi kvartsi-iskos sekoittuneesta pintamaasta, joka määriteltiin löytöpaikaksi.

Alueella sijainnut historiallisen ajan kylänpaikka määriteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi, aiemman mahdollisen muinaisjäännöksen sijaan.

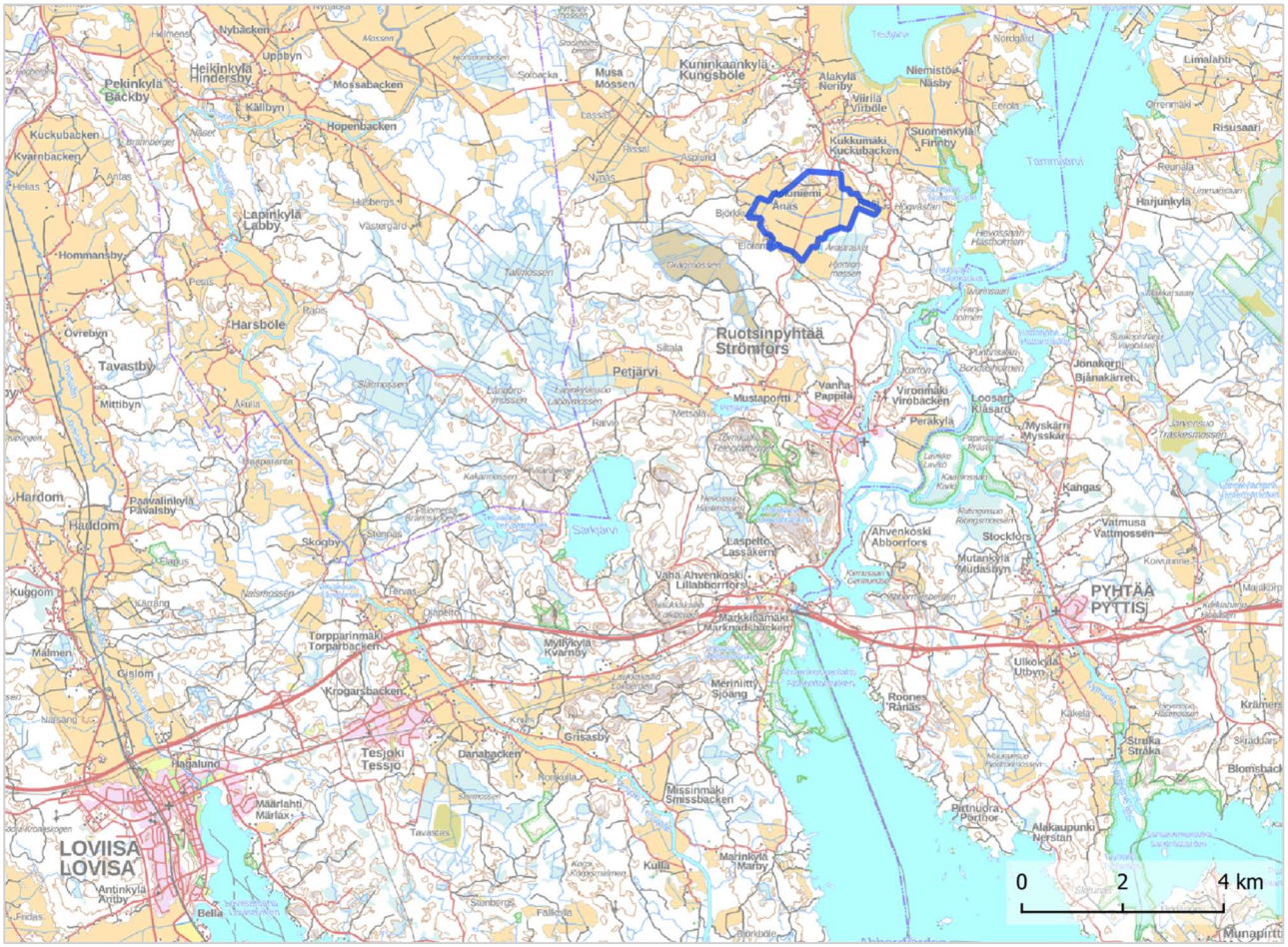

Kartta 1. Lähestymiskartta. Hankealueen rajaus sinisellä Ruotsinpyhtään pohjoispuolella.

Sisällysluettelo

1. Johdanto 4
2. Alueen lähtötiedot 5
Alueen aikaisemmat tutkimukset ja arkeologiset kohteet 5
Ympäristö ja historia 5
3. Tutkimusmenetelmät 8
Esityöt 8
Maastotyöt ja raportointi 9
4. Havainnot 9
Esihistoria 9
Historiallinen aika ja muut havainnot 11
5. Yhteenveto 15
6. Arkeologiset kohteet 16
Kiinteä muinaisjäännös 16
1. Jokiniemen kartano 2 16
Muu kulttuuriperintökohde 17
2. Onesby 17
Löytöpaikat 19
3. Jokiniemen kartano 19
4. Haverholmen 20
Lähteet 21

Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen tarkkuusinventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Sinikka Kärkkäinen ja HuK Toni Paukku
Kenttätyöaika:	7.-8.4.2025
Tutkimusten rahoittaja:	3Flash Finland Oy
Lähialueen aikaisemmat tutkimukset:	Matti Bergström inventointi 1977 Riikka Mustonen & Simo Vanhatalo tarkastus 2023

Kansikuva: T. Paukku tilan länsipuolisella metsäsaarekkeella sijaitsevan raivausröykkiön vieressä. Kuvattu koilliseen.

Taustakartat Maanmittauslaitoksen karttakuvapalvelusta (WMTS) 4/2025. Käytetty koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000. Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineiston käyttölisenssi: MML 1460622539/05 00 00/2025.

Raportin kuvat: Sinikka Kärkkäinen.

1. Johdanto

Loviisan Jokiniemen tilan peltoalueille on suunnitteilla aurinkovoimapuisto. Hankkeen aloitusneuvotteluissa tuli ilmi arkeologisen selvityksen tarve, koska alueen muinaisjäännöskohteiden tiedot eivät olleet ajantasaiset. Alueellinen vastuumuseo on antanut hankkeesta myös lausunnon (25.11.2024, PoM261/2024), jossa aluetta pidetään potentiaalisena niin esihistoriallisten, kuin historiallisen ajan arkeologisten kohteiden löytymiselle. Alueelta tunnetaan yksi kivikautinen asuinpaikka, ja hankealueen välittömästä läheisyydestä on tehty kivikautisia irtolöytöjä. Alueella on sijainnut myös historiallisen ajan kylä ja kartano. Löytöjen ja arkeologisesti potentiaalisen luonteen takia alueellinen vastuumuseo edellytti alueen arkeologista tarkkuusinventointia.

Arkeologisesta tarkkuusinventoinnista vastasi Heilu Oy / FM Sinikka Kärkkäinen ja maastotyöt toteutettiin HuK Toni Paukun kanssa huhtikuussa 2025.

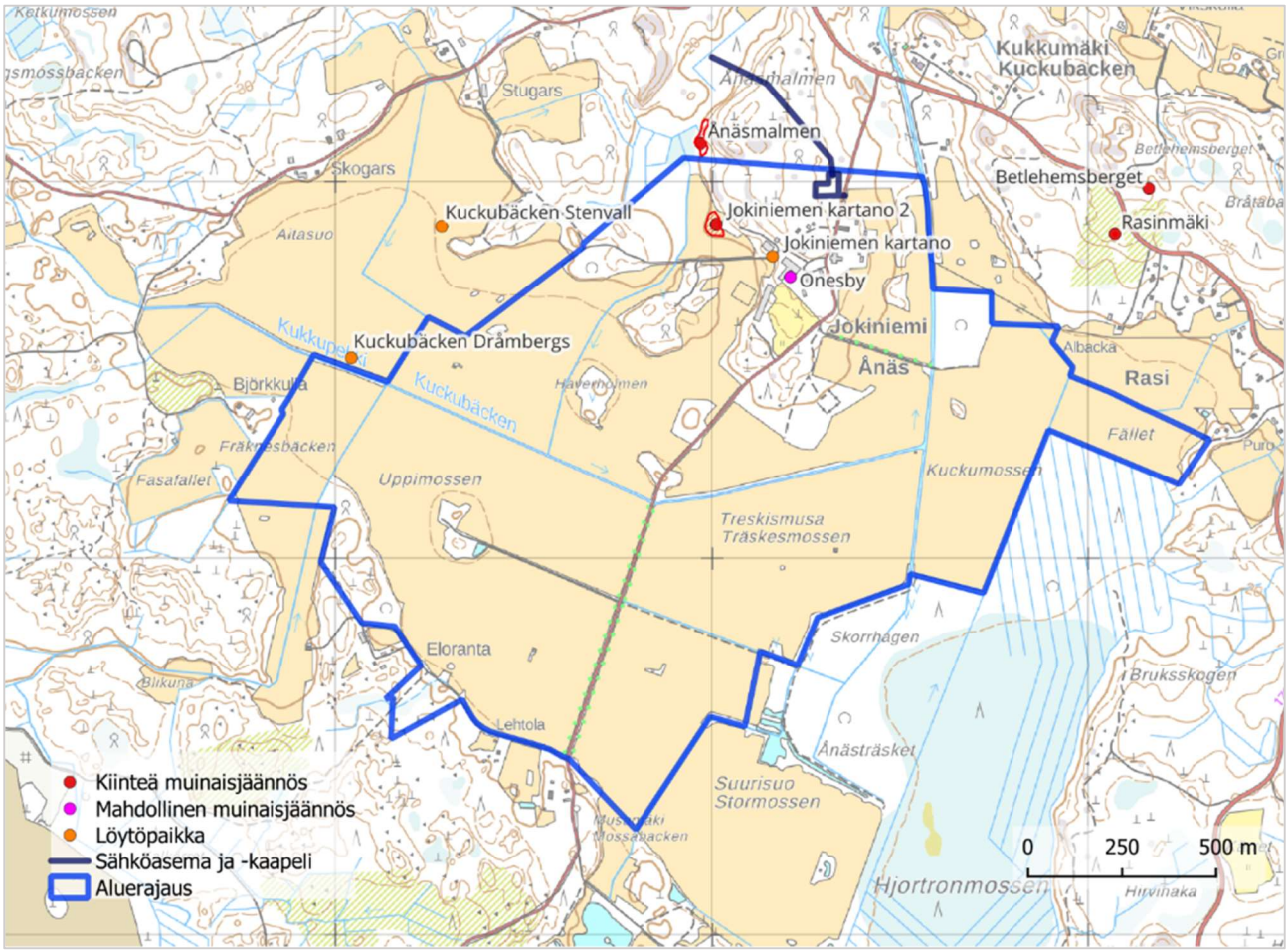

Kartta 2. Inventoitava alue ja tunnetut arkeologiset kohteet ennen tarkkuusinventointia.

2. Alueen lähtötiedot

Alueen aikaisemmat tutkimukset ja arkeologiset kohteet

Hankealueella sijaitsee kivikautinen asuinpaikka *Jokiniemen kartano 2 (muinaisjäännöstunnus 1000008048)*, joka on kiinteä muinaisjäännös. Kartanon pellolta tunnetaan myös pronssikautiseksi määritelty löytöpaikka *Jokiniemen kartano (701040033)*. Kohteet sijoittuvat noin 20–21 metrin korkeudelle nykyisestä merenpinnasta. Tilan alueella on sijainnut myös historiallisen ajan kylänpaikka *Onesby (1000022477)*, jonka muinaisjäännösstatus on mahdollinen muinaisjäännös.

Matti Bergström on tehnyt alueella arkeologisen yleisinventoinnin vuonna 1977. Hän on tarkastanut mm. hankealueen lähellä sijaitsevat kivikautiset irtolöytöpaikat (*Kuckubäcken Dråmbergs 701040025* ja *Kuckubäcken stenvall 701040026*). Mustonen & Vanhatalo ovat tehneet Jokiniemen alueella kohteiden tarkastuksia vuonna 2023, mutta tarkastuskertomusta ei ollut saatavilla tätä inventointia tehdessä.

Ympäristö ja historia

Inventoitava alue sijaitsee Jokiniemen kartanon alueella, noin 16 kilometriä Loviisan keskustasta koilliseen, Kymijoen läntisen haaran länsipuolella. Hankealueen pinta-ala on noin 227 hehtaaria. Maaperä on suurelta osin savea tai liejusavea. Pohjoisosassa ja metsäsaarekkeilla on hietaa, hiekkaa, hiekkamoreenia ja hieman kalliota. Peltoalueet sijoittuvat noin 15–18 metrin korkeudelle nykyisestä merenpinnasta ja saarekkeet ja alueen pohjoisosan korkeimmat kohdat noin 19–35 m mpy.

Loviisan seudun korkeimmat maastonkohdat (n. 60 m mpy) paljastuivat Anculys- järvestä noin 9200–8500 vuotta sitten. Loviisan alueella esihistorialliset asuinpaikat voivat sijaita maankohoamisen vuoksi eri-ikäisillä muinaisrantavyöhykkeillä 15–60 metrin korkeustasoilla. Inventoitava alue on ollut kivikauden loppupuolella matala merenlahti. Pronssikauden (n. 3500–2500 vuotta sitten) aikana merenpinta on laskenut noin 12,5–15 m tasolle ja hankealue on noihin aikoihin ollut kosteikkoa. Rautakauden aikana Kymijoen uoma on muotoutunut lähelle nykyistä ja hankealue on kuivunut.

Historiallisella ajalla hankealueen pohjoisreunassa on sijainnut Onaksen kylä (Onesby), jossa on ollut neljä veronmaksajaa 1540-luvullla. Vanhin aluetta kuvaava kartta on vuodelta 1765, jossa kylän paikalle on perustettu Ånäksen kartano, johon myös suurin osa hankealueesta on kartan perusteella kuulunut, mutta pieni osa alueen länsipuolesta on kuulunut Wirbölen (Viirilän) kylään. 1800–1900-luvun karttojen perusteella asutus on keskittynyt nykyisten tilan rakennusten alueelle, etelään pistävälle niemekkeelle. 1900-luvun kartoissa näkyy vielä alueen kaakkoispuolella sijainnut Ånästräsket, joka on kuivatettu 1900-luvun aikana.

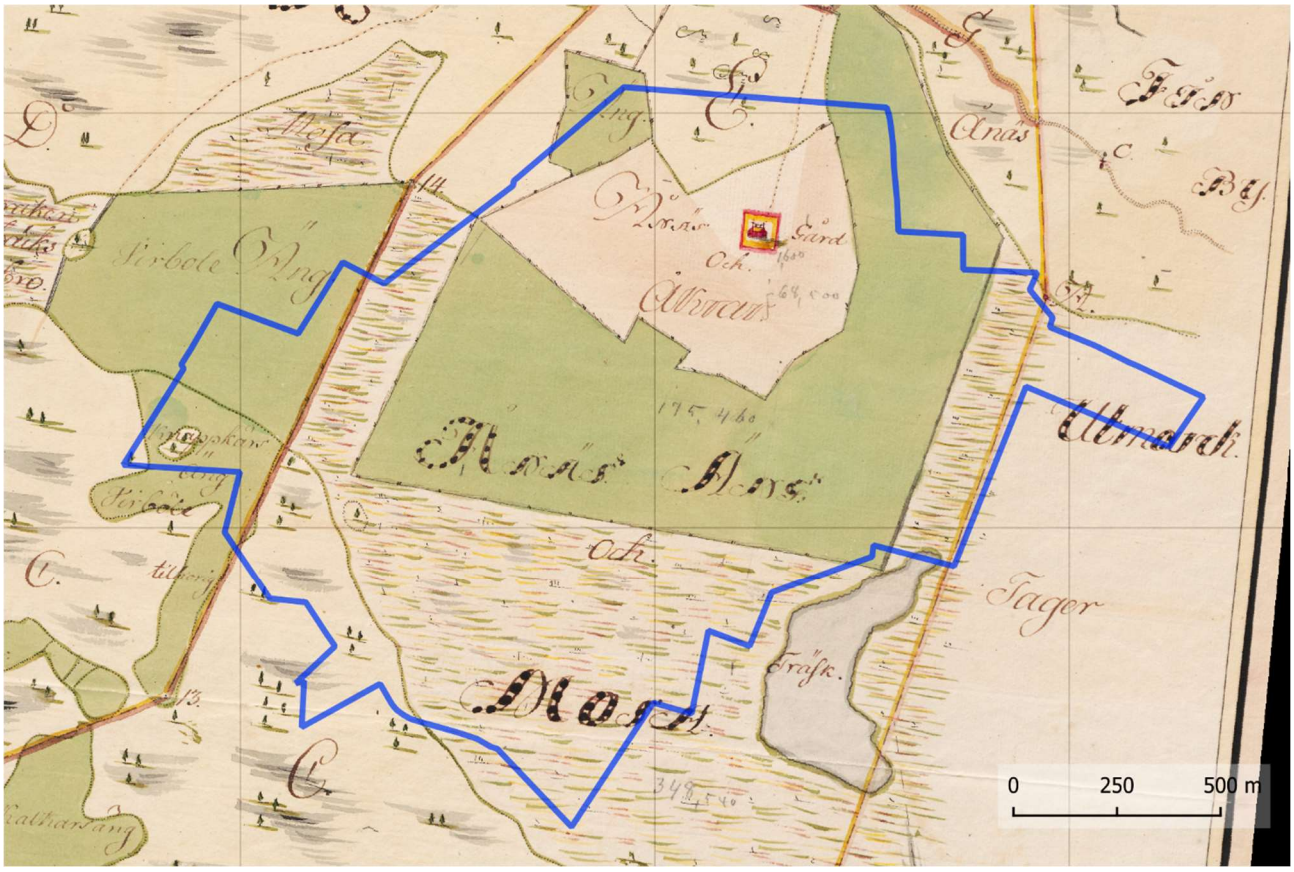

Kartta 3. Hankealueen rajaus vuoden 1765 kartalla.

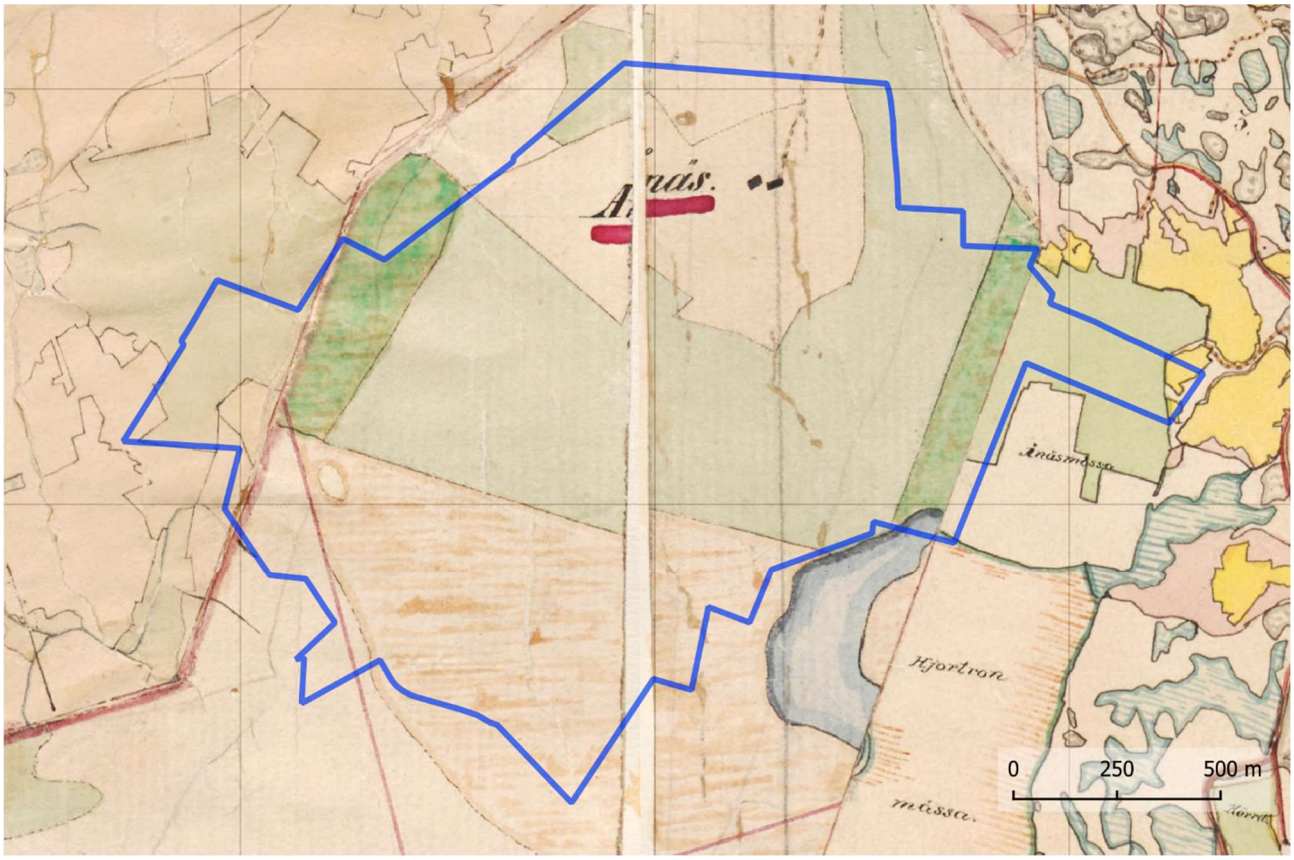

Kartta 4. Hankealueen rajaus vuoden 1842 pitäjänkartalla.

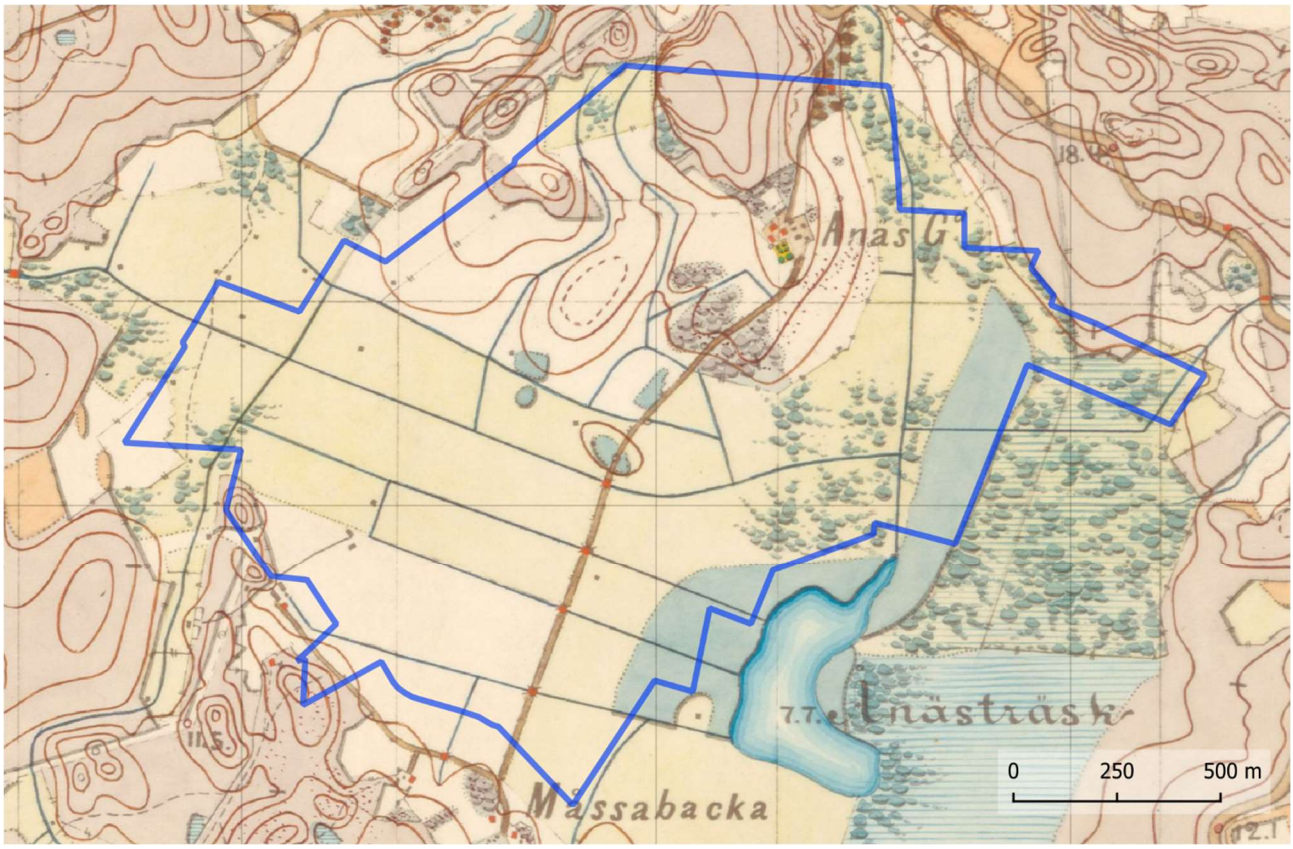

Kartta 5. Hankealueen rajaus vuoden 1885 senaatinkartalla.

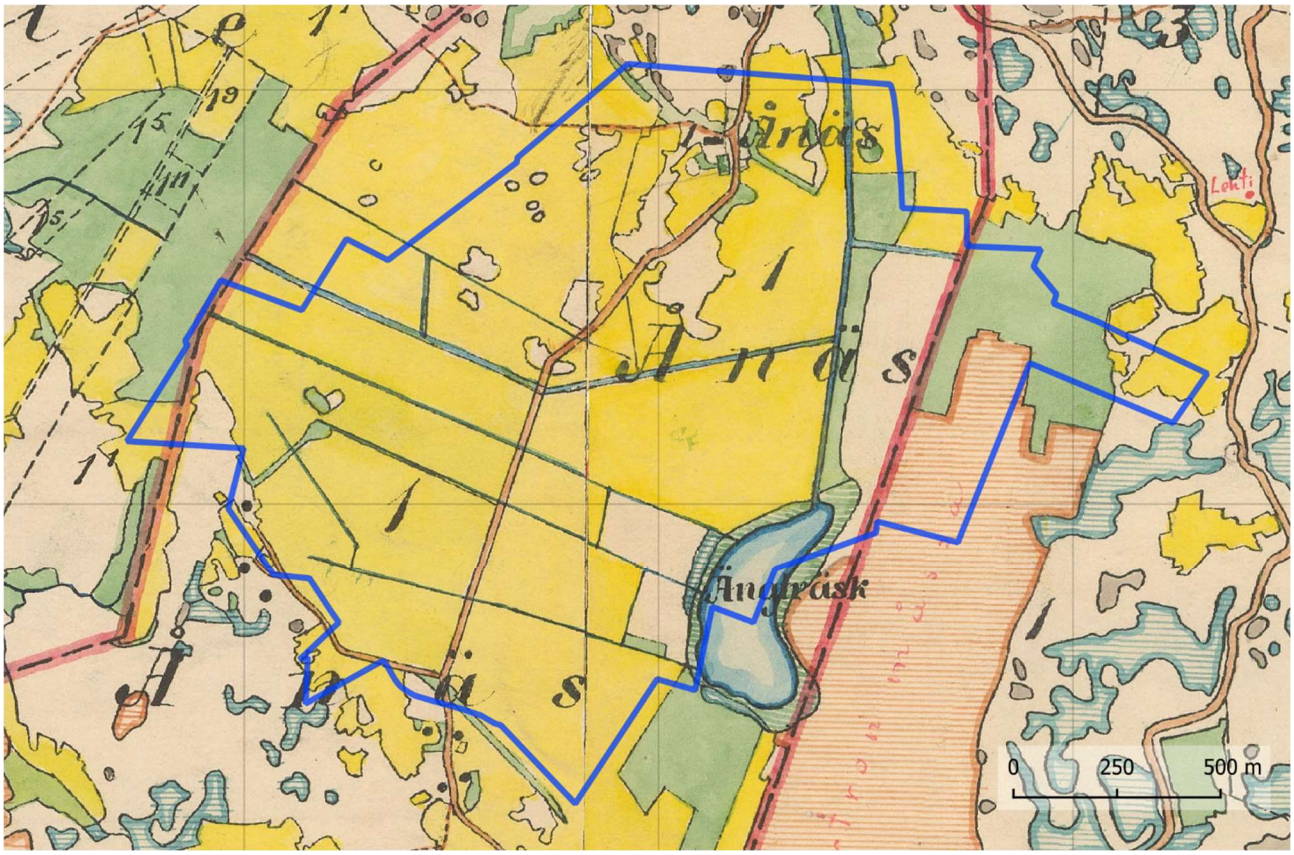

Kartta 6. Hankealueen rajaus vuoden 1919 pitäjänkartalla.

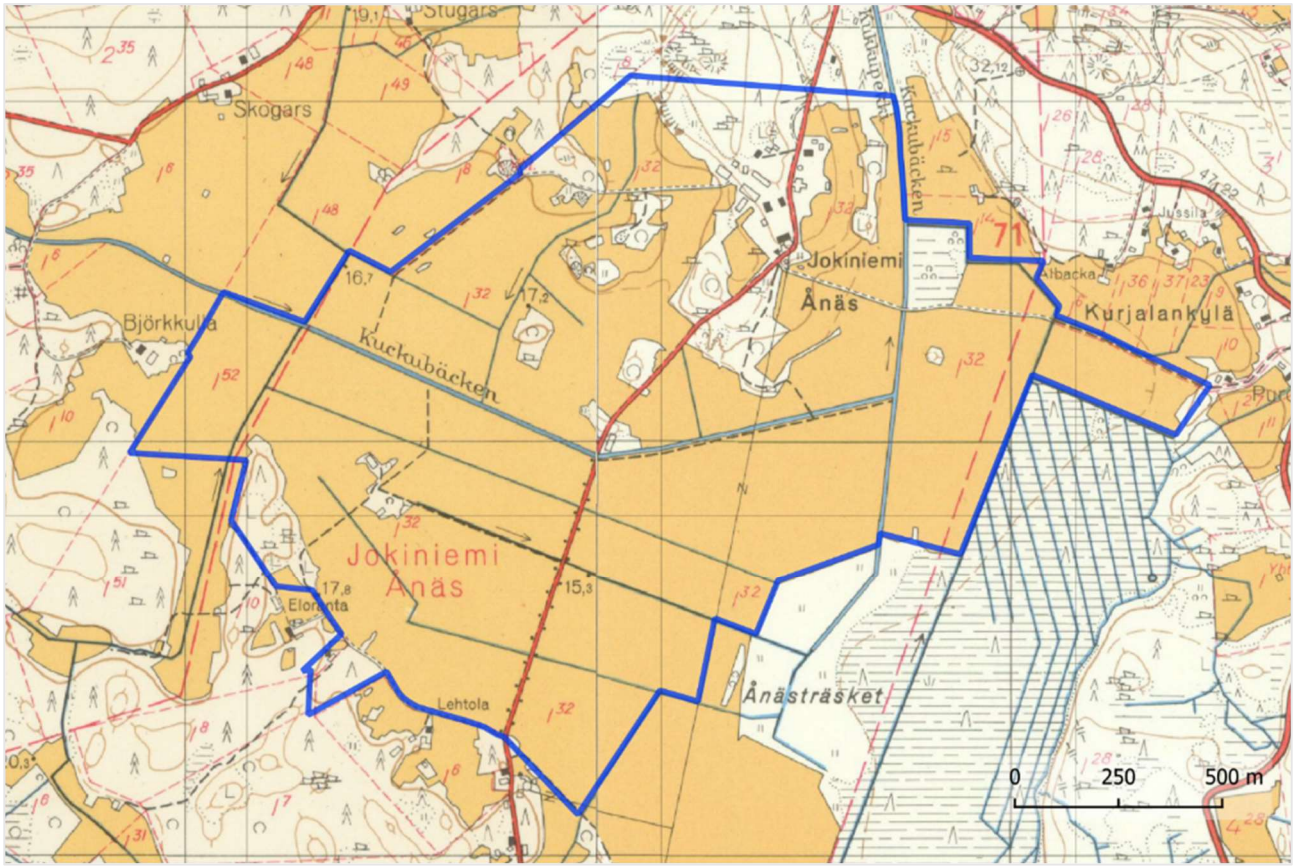

Kartta 7. Hankealueen rajaus 1960-luvun peruskartoilla.

3. Tutkimusmenetelmät

Esityöt

Esiselvityksen aikana tarkastettiin aluetta kuvaavat kartat 1700–1900-luvuilta. Karttoja haettiin Kansallisarkiston Astia-verkkopalvelusta, Vanhat kartat.fi-verkkosivustolta ja Maanmittauslaitoksen Vanhat painetut kartat-verkkosivustolta. Historialliset kartat asemoitiin maastokartan päälle ja niistä tarkasteltiin alueelle sijoittuvia arkeologisesti mielenkiintoisia kohtia, kuten historiallisen ajan asutusta, kylien rajoja ja teiden kulkua. Aluetta kuvaavia maaston korkeusmalleja tarkasteltiin arkeologisesti mielenkiintoisten maastonmuotojen, kuten kivikautisten asuinpainanteiden tai muiden kuoppajäännösten, havaitsemiseksi. Alueen itäosasta oli saatavilla tarkempi 5 p laserkeilausaineisto ja länsiosasta 2 p rinnevarjoste. GTK:n maaperäkartta (20k) käytiin läpi esihistorialliselle asutukselle potentiaalisten maastonkohtien selvittämiseksi. Lähialueen tunnettujen arkeologisten kohteiden tietoja sekä aikaisempia inventointiraportteja tarkasteltiin Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta (www.kyppi.fi). Alueellisen vastuumuseon kanssa keskusteltiin työn kohdistamisesta ennen maastoon menoa.

Maastotyöt ja raportointi

Maastotyöt tehtiin parityönä FM Sinikka Kärkkäisen ja HuK Toni Paukun toimesta 7.-8.4.2025. Aluksi alue käveltiin läpi, tarkastettiin tunnetut kohteet ja selvitettiin potentiaalisimmat maastonkohdat. Kaikkien peltosaarekkeiden alueelta oli kaadettu puut ja raivattu muukin kasvillisuus, joten havainnointiolosuhteet olivat hyvät. Suurin osa pelloista oli heinällä, joten kattava pintapoiminta ei ollut mahdollista. Metsäsaarekkeiden alueilla metsäkoneen jättämiä rikkonaisia ajourien kohtia pintapoimittiin, samoin kuin avoimia hiekkakuoppien reunoja. Esihistorialliselle asutukselle potentiaaliset hiekkaiset ja hiesuiset maastonkohdat koekuopitettiin. Kuoppia tehtiin silmämääräisesti potentiaalisimmiksi arvioiduille paikoille satunnaisin välein. Kuoppien koko oli keskimäärin 40 x 40 cm, syvyys noin 40–70 cm ja ne kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka. Kuoppia ei dokumentoitu sen tarkemmin, koska ne olivat löydöttömiä. Peltosaarekkeita, raivausröykkiöiden kohtia ja kartanon palaneen päärakennuksen eteläpuolista peltoa käytiin läpi metallinilmaisimella. Sähköaseman ja sähkönsiirtoreitin alueet kuljettiin maastossa läpi tehden silmämääräistä havainnointia.

Kuljetut reitit sekä koekuoppien ja havaintojen sijainnit tallennettiin käsiGPS- paikantimella (Garmin Montana 620, tarkkuus ± 5 m). Havainnot valokuvattiin ja dokumentoitiin muistiinpanoin. Allekirjoittanut laati inventointiraportin huhtikuun aikana.

4. Havainnot

Esihistoria

Tunnettu kiinteä muinaisjäännös *Jokiniemen kartano 2 (1000008048)* ja löytöpaikka *Jokiniemen kartano (701040033)* tarkastettiin maastotöiden aikana, mutta niiden alueilta tai läheisyydestä ei tehty lisähavaintoja.

Jokiniemen kartano 2 asuinpaikan etelä- ja lounaispuolella sijaitseva laaja peltosaareke on pääosin kivikkoinen ja lohkareinen. Saarekkeen eteläreunassa on kuitenkin esihistorialliselle asutukselle potentiaalinen, hiekkainen ja kivettömämpi terassi, johon tehtiin runsaasti koekuoppia. Yhden koekuopan sekoittuneesta pintamaasta löytyi kvartsi-iskos. Kvartsilöydöllisen kuopan ympärille tehtiin tiheämmin koekuoppia ja kaivettu maa seulottiin, mutta lisähavaintoja ei tehty. Kaikissa koekuopissa sekoittuneen hiekkaisen pintakerroksen (n. 10–15 cm) alla oli puhdas hiekka. Saarekkeen länsi-, lounais- ja keskiosassa on runsaasti hiekanottokuoppia ja maaperä on muokattua.

Myös Jokiniemen tilan itäpuolista peltorinnettä koekuopitettiin. Pellon pintaa silmäiltiin sängen seasta irtolöytöjen varalta, mutta mitään esihistoriaan viittaavaa ei havaittu. Paksuhkon muokkauskerroksen (n. 40–50 cm) alta alkaa puhdas hiekka. Pellon laidalla on laaja hiekanottopaikka, jonka ympäristö vaikuttaa muokatulta.

Tilan eteläpuolinen metsäalue sekä peltosaarekkeet ovat todella kivikkoisia ja lohkareikkoisia, eikä niiden alueilta havaittu esihistorialliselle asutukselle sopivia kohtia.

Kuva 1. Tilan länsipuolisen peltosaarekkeen eteläreunassa on hiekkainen terassi, jonka aluetta koekuopitettiin. Kuvattu itään.

Kuva 2. Laajan peltosaarekkeen eteläosaan tehdyissä koekuopissa sekoittuneen hiekkaisen pintakerroksen (n. 10–15 cm) alla puhdas hiekka.

Kuva 3. Tilan länsipuolisen peltosaarekkeen länsireuna ja keskiosat ovat maanotossa muokattua. Etelään.

Kuva 4. Hankealueen luoteisreunassa on hiekanottokuoppa. Koilliseen.

Kuva 5. Tilan itäpuolinen peltorinne koekuopitettiin. Koilliseen.

Historiallinen aika ja muut havainnot

Hankealueella sijaitseva historiallisen ajan kylänpaikka Onesby on mitä todennäköisimmin sijannut 2000-luvulla palaneen päärakennuksen pihapiirissä. 1700–1900-luvun kartoilla näkyvät rakennukset asemoituvat melko hyvin nykyisten rakennusten kohdalle. Kohde määriteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Ks. kohteen tarkemmat tiedot ja kuvaus kappaleesta 5, kohde 2.

Inventoinnissa havaittiin muutamia rakennusten kivijalkoja ja useita raivausröykkiöitä, joita ei niiden nuoren iän tai epämääräisyyden vuoksi määritellä arkeologisiksi kohteiksi. Tilan länsipuolisen peltosaarekkeen pohjoisreunassa havaittiin kivijalka, jossa on kaksi tiilistä uuninrauniota. Kivijalan koko on noin 6 x 7 metriä ja se voi olla esimerkiksi riihen tai saunan pohja. Rakennusta ei ole merkitty vanhoihin karttoihin, eikä se näy 1900-luvun ilmakuvissa. Sijainti: 6714766 E 469969.

Em. kivijalan eteläpuolella havaittiin kaksi raivausröykkiötä ja saarekkeen eteläosassa kolme röykkiötä. Peltosaarekkeen alue on laajalti niittyä vuoden 1941 ilmakuvassa ja röykkiöt ovat mitä todennäköisimmin raivausröykkiöitä. Röykkiöt on kasattu maakivien ympärille, eikä kivet ole juurikaan sammaloituneita. Röykkiöiden ympäristöä käytiin läpi metallinilmaisimella, jolla löydettiin modernihkoja rautanauloja ja aspeja. Röykkiöitä ei dokumentoitu erikseen, mutta niiden sijainnit tallennettiin ja ne valokuvattiin. Ks. röykkiöiden ja kivijalan sijainnit kartoista 8 ja 9.

Hankealueen lounaisreunasta, Elorannan tilan luoteispuolelta, havaittiin kolme kivijalkaa. Paikalla on ollut tila vuoden 1875 senaatinkartan mukaan ja paikalla on rakennuksia vielä vuoden 1941 ilmakuvassa. Sijainti N 6713845 E 469148.

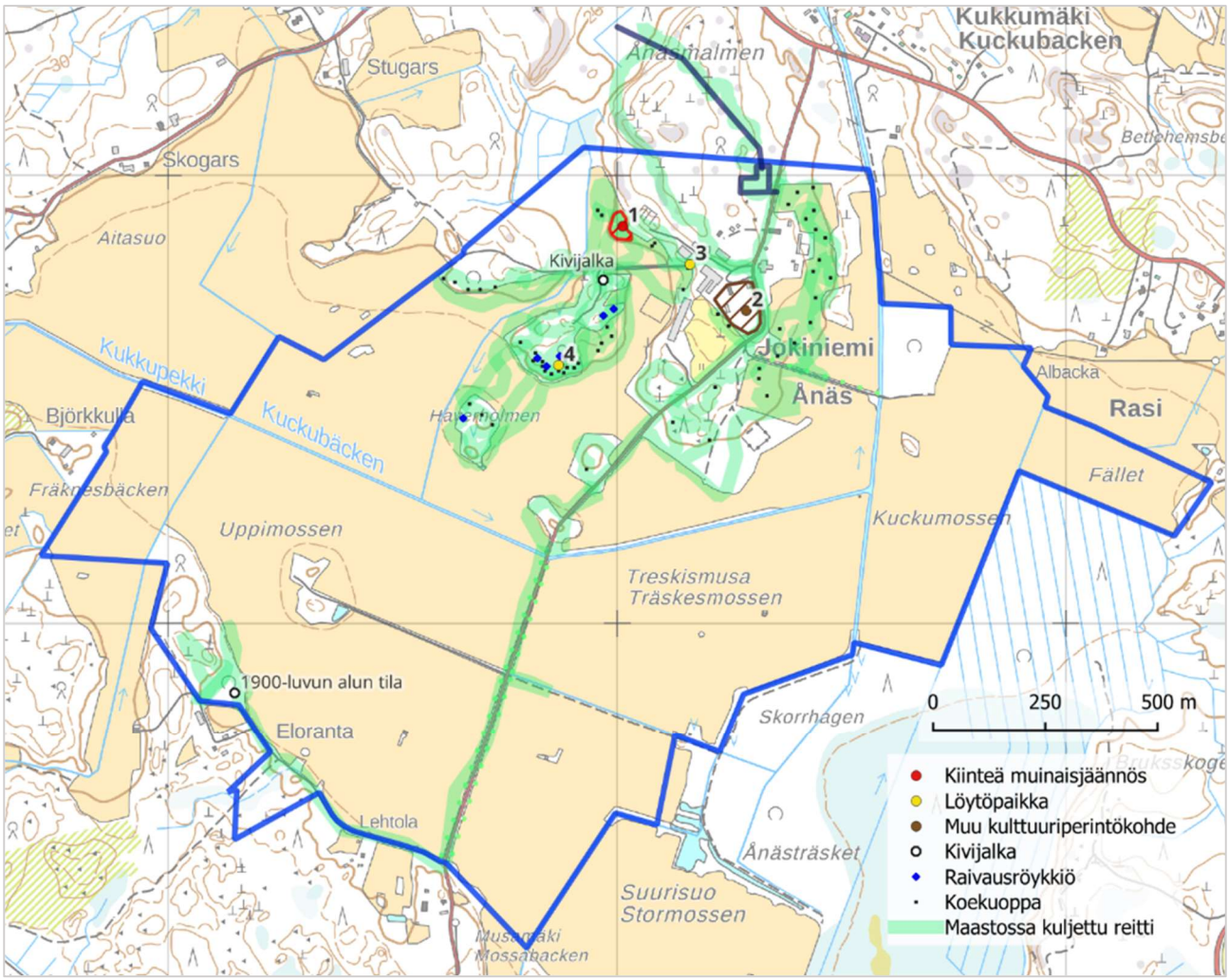

Kartta 8. Maastossa kuljetut reitit, havainnot ja koekuopat.

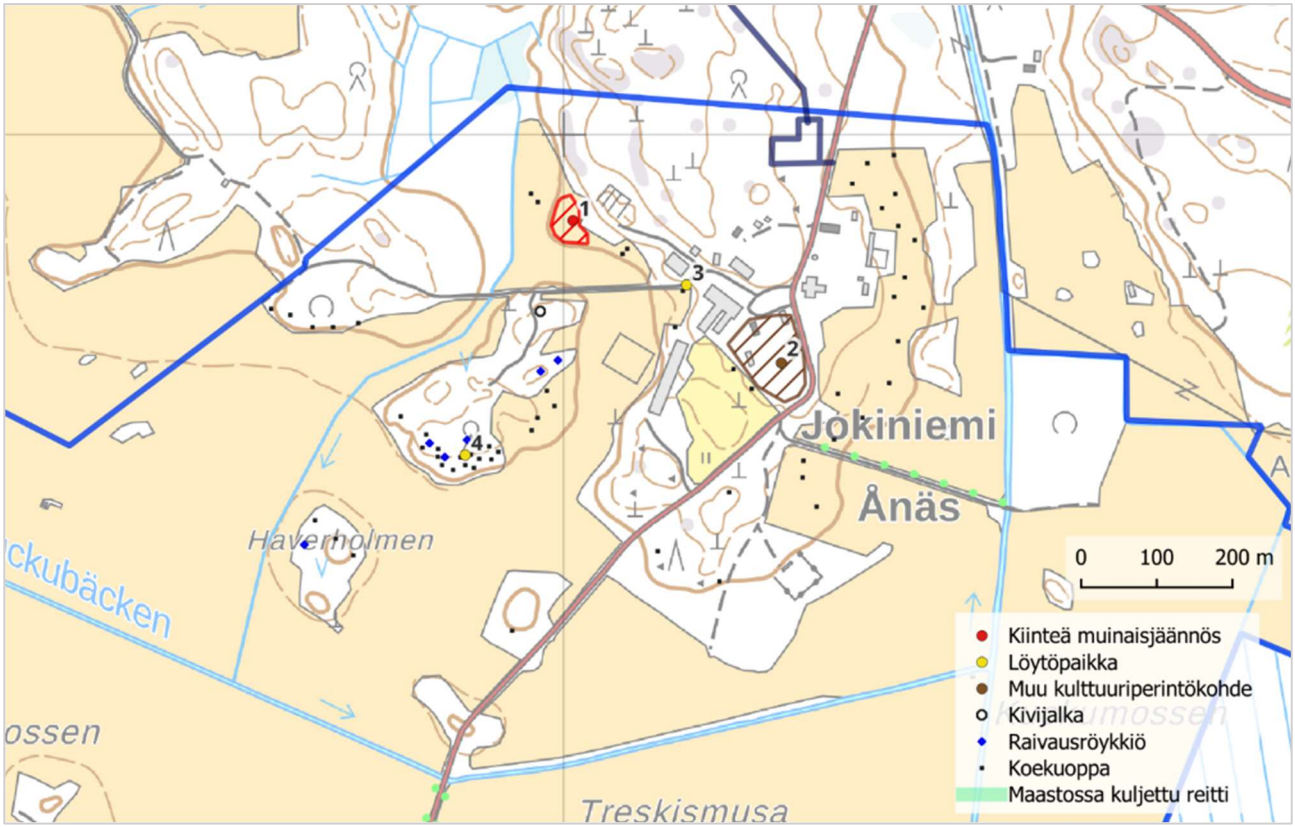

Kartta 9. Lähikartta hankealueen pohjoisosan kohteista, havainnoista ja koekuopista.

Kuva 6. Jokiniemen tilan länsipuolisen peltosaarekkeen pohjoisreunassa sijaitseva kivijalka. Puu kasvaa tiiliuunin raunion päällä. Lounaaseen.

Kuva 7. Elorannan luoteispuolella sijaitsevan ulkorakennuksen kivijalka. Kuvattu kaakkoon.

Kuva 8. Tilan länsipuolisen peltosaarekkeen itäreunassa sijaitseva raivausröykkiö. Kaakkoon.

Kuva 9. Tilan länsipuolisen peltosaarekkeen eteläosassa sijaitseva raivausröykkiö. Koilliseen.

5. Yhteenveto

Heilu Oy toteutti arkeologisen tarkkuusinventoinnin Loviisan Jokiniemen alueella huhtikuun 2025 alussa. Alueen tunnetut arkeologiset kohteet tarkastettiin ja mahdollisena muinaisjäännöksenä ollut historiallisen ajan kylänpaikka määriteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Alueelta tehtiin myös moderniin maankäyttöön liittyviä havaintoja, joita ovat 1800–1900-lukujen rakennusten kivijalat ja raivausröykkiöt.

Inventoinnin aikana esihistoriallisille asuinpaikoille potentiaalisia hiekkaisia maastonkohtia koekuopitettiin. Tilan länsipuolisen peltosaarekkeen eteläosasta löytyi yksi kvartsi-iskos, jonka ympäristöstä ei tiheästä koekuopituksesta huolimatta havaittu asuinpaikkaan viittavia kulttuurikerroksia, joten kohde jää löytöpaikaksi. Hankealueen pohjoisosissa on runsaasti hiekanottokuoppia ja maasto on monin paikoin muokattua. Alueen hiekkaisessa niemekkeessä on saattanut sijaita pienialainen asuinpaikka, mutta se on voinut tuhoutua modernissa maankäytössä tai siihen ei vain tässä inventoinnissa osuttu. Alueen maaperä on asuinpaikoille potentiaalista hiesua ja hiekkaa 20 m korkeustason yläpuolella. Sitä alempana maaperä on hyvin savista ja kosteaa. Suurimmaksi osaksi alueen maasto on kuitenkin kivikkoista ja lohkareista, soveltumatonta esihistorialliselle, tai myöskään historiallisen ajan asutukselle.

Sinikka Kärkkäinen
Heilu Oy
Pälkäne 16.4.2025

6. Arkeologiset kohteet

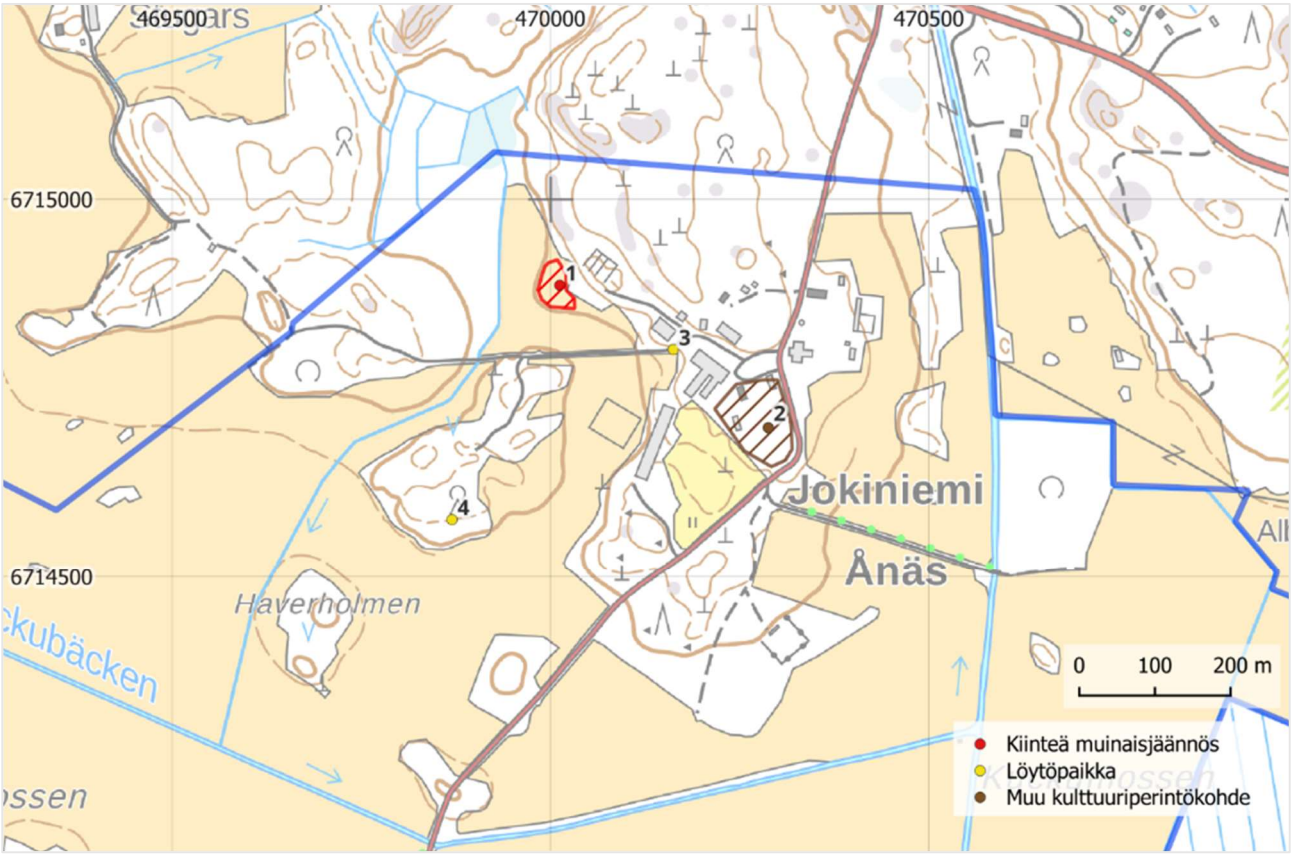

Kartta 10. Kohteiden 1–4 sijainnit ja alueraajaukset.

Kiinteä muinaisjäännös

1. Jokiniemen kartano 2

Muinaisjäännöstunnus: 1000008048
Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Koordinaatit: N 6714886 E 470012 z 20 m mpy
Koordinaattiselite: alueen keskipiste
Aiemmat tutkimukset: Rune Nygård ilmoitus 2006
Mustonen & Vanhatalo tarkastus 2023
Aiemmat löydöt: KM 36172 (diar. 2006)

Aiemmat tiedot (*Kyppi*): Kivikautinen asunpaikka pellolla. Paikalla käytiin vuonna 2023. Peltoa ei voitu pintapoimia kasvillisuuden takia. Pellon ja pihan välissä on piennar, johon tehtiin yksi koepisto. Maa oli vetistä savea. Pihamaa on voimakkaasti muokattu ja kuorittu. Soran joukossa havaittiin muutama pieni kvartsilastu. Pienen maanottokuopan reunat tutkittiin. On mahdollista, että asuinpaikkaa on säilynyt pienialaisesti pellon muokkauskerroksen alla, mutta pääosin asuinpaikka lienee tuhoutunut.

Inventointihavainnot 2025:
Asuinpaikka sijaitsee loivapiirteisellä peltoniemekkeellä. Pellon pinta oli tarkastushetkellä sängellä, joten pintapoiminta ei ollut mahdollista. Kohteen aluerajauksen luoteis- ja kaakkoispuoleiselle peltoalueelle tehtiin muutamia koekuoppia. Heti 20 m korkeuskäyrän alapuolella pelto muuttuu todella saviseksi ja kosteaksi, eikä koekuopissa havaittu mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Asuinpaikan jatkuminen nykyisen aluerajauksen ulkopuolelle on hyvin epätodennäköistä ja myös sen säilyneisyys ylemmällä tasoilla on epävarma. Kohteen säilyneisyyden ja tarkemman aluerajauksen määrittäminen edellyttäisi kohteen koekaivauksia.
Ks. sijainti kartasta 10.

Kuva 10. Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee hyvin loivapiirteisellä peltoniemekkeellä, maakiven takana. Kuvattu pohjoiskoilliseen.

Muu kulttuuriperintökohde

2. Onesby

Muinaisjäännöstunnus: 1000022477
Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde (oli mahdollinen muinaisjäännös)
Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, kylänpaikat, kartanot
Ajoitus: historiallinen
Koordinaatit: N 6714747 E 470209 z 26–27 m mpy
Koordinaattiselite: vanhan päärakennuksen pihapiirin keskipiste
Aiemmat tutkimukset: Mustonen & Vanhatalo tarkastus 2023

Aiemmat tiedot (*Kyppi*): Onesbyssä oli neljä veronmaksajaa 1540-luvulla. Kohde on paikannettu kuninkaankartastosta. Niemen kärki on varsin kivinen. Piha-aluetta on muokattu voimakkaasti ja kiviä on raivattu tien ja avoimen piha-alueen reunoille. Piha-alueella on muutamia vanhempia sivu- ja ulkorakennuksia.

Inventointihavainnot 2025: Jokiniemen kartanon päärakennus on palanut ilmakuvien mukaan vuosien 2007–2008 välillä. Nykyisin paikalla on tasainen heinittynyt kenttä ja pihapiirin pohjoislaidassa on kaksi asuinrakennusta. Kylätontin koillispuolella on massiivinen navetta ja

kaakkoiskulmassa uudehko sähkökaappi. Päärakennuksen pohjoispuolisen pihapiirin alueella voi olla säilyneitä rakenteita vanhasta kyläasutuksesta, koska alueelle ei ole kohdistunut 1900-luvun karttojen tai ilmakuvien perusteella modernia rakentamista. Kohteelle määriteltiin aluerajaus vanhojen karttojen ja maastohavaintojen perusteella. Tarkemman säilyneisyyden, mahdollisten rakenteiden tai kulttuurikerrosten määrittäminen vaatisi kuitenkin kohdennetumpia tutkimuksia. Ks. sijainti ja aluerajaus kartasta 10.

Kuva 11. Kylätontin pohjoislaidassa on kaksi asuinrakennusta. Kaakkoon.

Kuva 12. 2000-luvulla palaneen päärakennuksen kohta on tasaista nurmikenttää. Etelään.

Löytöpaikat

3. Jokiniemen kartano

Muinaisjäännöstunnus: 701040033
Muinaisjäännösstatus: löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: pronssikautinen
Koordinaatit: N 6714801 E 470162 z 22,5 m mpy
Koordinaattiselite: löytöpaikan koordinaatit
Aiemmat tutkimukset: Matti Bergström inventointi 1977
Mustonen/ Porvoon museo tarkastus 2023
Aiemmat löydöt: KM 15660 (diar. 1962)

Aiemmat tiedot (*Kyppi*): Saviastian reunapala (KM 15660) on löytynyt Jokiniemen kartanon pellosta. Löytöpaikka sijaitsee Jokiniemen kartanon päärakennuksesta noin 180 m luoteeseen. Päärakennuksen eteläpuoliselta pellolta on tavattu tulisijan jäänteitä 40–50 cm:n syvyydestä (p = 6717 46, i = 3470 41, z = 22,5–25). Alueen tarkastuksessa (1977 tai 2023) ei löytynyt mitään muinaisjäännökseen viittaavaa, mutta asuinpaikan mahdollisuus on silti olemassa.

Inventointihavainnot 2025:
Löytöpaikka on merkitty maatilan suurten ulkorakennusten väliin, pellolle vievän tien viereen. Löytöpaikan ympäristö tarkastettiin ja sen pohjoispuolinen rinne on muokattua. Eteläpuoliselle pellolle tehtiin muutama koekuoppa, joiden muokkauskerroksessa oli runsaasti hiiltä ja muoviroskaa. Sen alla havaittiin kova sorakerros, joka ei vaikuttanut luontaiselta. Kerroksen läpi ei päässyt lapiolla. Navetan lounaispuolisen niityn reunalla oli eläinten talloma hiekkaisempi maastonkohta, jota pintapoimittiin, muttei havaittu mitään esihistoriaan viittaavaa. Kohteen tiedoissa mainitut tulisijat viittaavat palaneen päärakennuksen eteläpuolelle, noin 200 metriä tästä löytöpaikasta kaakkoon. Jäi hieman epäselväksi, mistä havainnot tulisijoista on peräisin ja minkälaisia tulisijoja niillä tarkoitetaan. Ks. sijainti kartasta 10.

Kuva 13. Löytöpaikka sijaitsee kuvan vasemmassa reunassa näkyvien rakennusten välissä. Löytöpaikan eteläpuolella oli paljastunut hiekkaista maaperää, jota pintapoimittiin. Kuvattu itäkoilliseen.

4. Haverholmen

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde
Muinaisjäännösstatus: löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Koordinaatit: N 6714576 E 469869 z 22,5 m mpy
Koordinaattiselite: löytöpaikan koordinaatit

Inventointihavainnot 2025:
Jokiniemen tilan länsipuolisen metsäsaarekkeen eteläreunassa on hiekkainen terassi, jonka aluetta koekuopitettiin. Alempana maasto muuttuu saviseksi ja ylempänä (pohjoisempana) lohkareiseksi. Saarekkeen eteläosan keskiosaan tehdyn koekuopan sekoittuneesta pintakerroksesta löydettiin yksi epämääräinen kvartsi-iskos. Kuopan hiekkainen maa seulottiin ja sen ympärille tehtiin useita kuoppia. Mitään kulttuurikerrokseen tai asuinpaikkaan viittaavia löytöjä ei tehty. Kvartsilöytö valokuvattiin, mutta sitä ei talletettu löytöpaikan epämääräisyyden takia. Ks. sijainti kartasta 10.

Kuva 14. Toni Paukku koekuopittaa hiekkaista terassia lohkareiden välissä. Koilliseen.

Kuva 15. Sekoittuneen pintamaan seasta löytynyt kvartsi.

Lähteet

Tutkimusraportit: (https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/raportti/read/asp/r_default.aspx)

- Bergström, Matti 1978. Ruotsinpyhtään muinaisjäännökset, luettelo vuodelta 1977. Museovirasto.
- Rostedt, Tapani 2007. Loviisa ja Ruotsinpyhtää. Loviisan pohjoisosien ja Ruotsinpyhtään Tesjoen osayleiskaava-alueen inventointi 22.10-25.10.2007. Museovirasto.

Kartat:

Kansallisarkisto: (https://astia.narc.fi/uusiastia/index.html)

- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma):
  - Ib.* Senaatin kartasto v.1885. X 37 [Ruotsinpyhtää] (--). Kansallisarkisto. Viitattu 28.1.2025.
  - Ia.* Pitäjänkartasto v.1842. 3024 01+3022 10 Ia.* -/- - Ruotsinpyhtää (--). Kansallisarkisto. Viitattu 28.1.2025.
  - Ia.* Pitäjänkartasto v.1842. 3024 04 Ia.* -/- -_1 Ruotsinpyhtää (--). Kansallisarkisto. Viitattu 28.1.2025.
- Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. B UUDENMAAN LÄÄNI. Ruotsinpyhtää. B28a:7/2–4 Jokiniemi / Ånäs; Ånäs och Wirböle: Karta öfver skogen med protokoll och beskrifning (1765–1765). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 28.1.2025.

Maanmittauslaitos:

Vanhat painetut kartat- latauspalvelu: (https://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/)

- 3024 01 Petjärvi, v. 1964
- 3024 04 Ruotsinpyhtää, v. 1967

Vanhat kartat.fi- verkkosivusto: (https://vanhatkartat.fi/#12.19/60.56185/26.46556)

- Pitäjänkartta v. 1919